פאה
פרק ג

מ"ג

א) מי שהיה לו שדה של בצלים, והיו שם בצלים לחים, ובצלים יבשים, ומחליק (תולש) הבצלים לחים לשוק, ומקיים יבשים לגורן, היינו כמ"ש התפא"י דתולש קצתן כשהן כשעדיין לחים, כדי למכרן כך בשוק, (לחים לא יתקיימו בגורן), ומשאר השאר בקרקע, שיתייבשו, כדי לעשותן גורן, נותן פאה לאלו לעצמן, ולאלו לעצמן, משום דכשני מיני חיטים דמו, כמו שכבר נתבאר לעיל (פ"ב סוף מ"ה) דבב' מיני חיטים, אם עשאן ב' גרנות נותן ב' פאות, ה"ה הכא לחים ויבשים הוו כב' מינים, ושוק וגורן הוו כב' גרנות, לפיכך נותן ב' פאות.

ב) וכן המחליק באפונים, היינו אפונים השופים (עי' כלאים פ"ג מ"ב) שאם מחליק האפונים הלחים לשוק, ומקיים היבשים לגורן, דינו כמו במחליק בצלים.

ג) וכן המחליק בכרם, שאם בוצר חלק מהענבים לאכלן ענבים, והניח חלק מהם לכבשן יין בגת, דינו כמו במחליק בצלים (מלאכ"ש).

ד) המדל, היינו שבזמן שהבצלים זרועים רצופין, נוטל מהם אחד מבינתיים, עד שהנשארים יתגדלו בריוח, ויעשו גסים, ומעשה זה נקרא "מדל", שדולה ושולף אותם ממקומם, ותנן (שביעית פ"ד מ"ד) איזהו המדל, נוטל אחת ומניח שנים, ואותן שעוקר ליתן ריוח לנשארים, אינם חייבין בפאה, לפי שתקנת הנשארים היא, הלכך, המדל, נותן מן המשואר על מה ששייר, היינו שנותן פאה רק מן הנשאר בלבד, על אותה נשאר, אבל הנעקר פטור מפאה, דלא חשיבא קצירה.

ה) המחליק מאחת יד, כלומר מענין אחד, דהיינו או שמחליק הלחים, ואח"כ גם היבשים, שניהם לגורן, או שניהם לשוק, נותן מן המשואר היינו מן היבשים, על הכל, דהיינו גם על הלחים, כיון דהיה מאחת יד, (ועי' ברמב"ם שמפרש באופ"א).

א כתב הרע"ב, די"מ שהוא מלשון "ואנכי איש חלק" (בראשית כו), על שם שכשנתלשו, נשאר המקום חלק, וי"מ שהוא מלשון מחלק, דנוטל חלק לשוק, ומניח חלק לגורן.